

Dosarul nr. 2ra-1190/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: St. Iorgov, O. Cojocaru, E. Clim)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Oleg Sternioală

Galina Stratulat

Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ana Tulbure,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Tulbure împotriva Întreprinderii de Stat "Air Moldova", succesor în drepturi Societatea cu Răspundere Limitată "Air Moldova" cu privire la încasarea compensației, a prejudiciului moral, a penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 31 iulie 2018, Ana Tulbure a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Air Moldova” cu privire la încasarea sumei de 400 de euro cu titlu de compensație prevăzută de Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012, a sumei de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 520 de euro cu titlu de penalitate și a sumei de 21 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că a cumpărat un bilet de călătorie cu avionul din orașul Paris în municipiul Chișinău, cursa fiind fixată cu numărul de înregistrare 9U 284. În baza acestui bilet compania Air Moldova s-a obligat să asigure zborul cursei Paris / Beauvais - Chișinău, pentru data de 08 iunie 2018, pornirea pasagerilor fiind stabilită pentru orele 15:30, iar sosirea la orele 19:30. Astfel, compania ÎS "Air Moldova" nu și-a onorat obligațiile menționate în biletul de călătorie.

Reclamanta a invocat că a avut posibilitatea de a se deplasa spre Chișinău abia la data de 09 iunie 2018, în jurul orelor 02:40, deși, potrivit condițiilor prestabilite în biletul de călătorie, ÎS "Air Moldova" urma să asigure sosirea la 08 iunie 2018, orele 19:30. Aceste circumstanțe, în opinia reclamantei, atestă o reținere a zborului de aproximativ șapte ore.

A menționat reclamanta că la 19 iunie 2018, în temeiul prevederilor pct. 16 lit. b), pct. 17, pct. 18 lit. b) al Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborului, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012, a solicitat companiei aeriene Air Moldova achitarea compensației ce i se cuvine în sumă de 400 de euro. În răspunsul la solicitarea reclamantei, compania pârâtă a

recunoscut faptul întârzierii, însă, a refuzat să achite compensația de 400 de euro, motivând că întârzierea zborului cu șapte ore se datorează condițiilor excepționale legate de traficul aerian și defecțiunea tehnică, făcând trimitere la Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului.

Reclamanta a relatat că conform practicii constante a Curții de Justiție a Uniunii Europene, operatorul aerian poate fi exonerat de răspundere doar dacă dovedește că întârzierea se datorează unor împrejurări extraordinare care nu ar fi putut fi evitate chiar dacă fuseseră luate toate măsurile rezonabile. Astfel, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a notat că întrucât în funcționarea aeronavelor intervin inevitabil probleme tehnice, operatorii de transport aerian se confruntă în mod obișnuit, în cadrul activității lor, cu asemenea probleme. În această privință, probleme tehnice descoperite cu ocazia lucrărilor de întreținere a aeronavei sau din cauza deficiențelor în cadrul acestor lucrări nu pot constitui, prin ele însele, împrejurări excepționale. A arătat că situația în care este necesară efectuarea unei reparații urgente la aeronavă pentru ca zborul să fie efectuat, iar la fața locului nu se află nici un mecanic care să fie capabil să efectueze reparația în cauză, nu se include într-o circumstanță extraordinară. Compania aeriană are obligația să asigure că a întreprins toate măsurile posibile pentru a evita ajungerea într-o astfel de situație, care să aibă drept urmare decolarea cu mare întârziere a unui zbor sau eventuala anulare a acestuia.

Reclamanta a susținut că interpretările oferite de autoritățile Uniunii Europene noțiunii de circumstanță excepțională, corespund celor reținute de instanțele judecătorești naționale, astfel că, defecțiunile tehnice invocate de operatorul aerian se atribuie de către instanțele de judecată la categoria circumstanțelor imputabile primului, și nu sunt calificate, drept circumstanțe excepționale, exoneratoare de răspundere.

A opinat reclamanta că conform pct. 16 lit. b), pct. 17 al Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborului, în oricare din cazurile în care un operator aerian anticipează o posibilă întârziere a unui zbor peste ora de plecare prevăzută, după cum urmează: timp de trei ore sau mai mult, în cazul tuturor zborurilor cuprinse între 1500 și 3500 de kilometri, pasagerii trebuie să primească o compensație în conformitate cu prevederile capitolului V din Regulament. Iar conform capitolului V pct. 18 lit. b) din Regulamentul amintit că, când se face trimitere la prezentul capitol, pasagerii primesc o compensație în valoare de 400 de euro, pentru zborurile cuprinse între 1500 și 3500 kilometri, or, distanța dintre punctele de pornire (Paris / Beauvais) și de destinație (Chișinău) este de 2003 kilometri, fapt confirmat prin răspunsul oferit de ÎS „Moldatsa” a Autorității Aeronautice Civile a Republicii Moldova din 27 septembrie 2017.

A mai indicat reclamanta că prin prisma prevederilor art. 32 alin. (1) Cod Civil, se reține că pentru încălcarea termenelor prevăzute la art. 18 alin.(7) și (20) și art. 18¹ alin. (1), vânzătorul, prestatorul achită consumatorului pentru fiecare zi (oră, dacă termenul a fost stabilit în ore) depășită o penalitate în mărime de 5% din prețul produsului, serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului. Iar art. 18¹ alin. (1) din Legea privind protecția consumatorilor prevede că, în cazul serviciilor, remedierea gratuită a deficiențelor apărute care nu sunt imputabile consumatorului, înlocuirea gratuită, reducerea corespunzătoare a prețului sau restituirea contravalorii se aplică la constatarea deficiențelor în timpul prestării sau

recepționării serviciului ori în cadrul termenului de garanție și se face necondiționat de către prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator sau în termenul stabilit în contract.

În sensul normelor enunțate reclamanta a susținut că pârâtul urmează să achite penalitatea în mărime de 520 de euro, calculată după cum urmează: la 19 iunie 2018, compania Air Moldova a recepționat cererea prealabilă, astfel la 03 iulie 2018, expiră termenul legal de 14 zile pentru achitarea compensației legale la care reclamanta are dreptul, corespunzător. La 30 iulie 2018, data depunerii acțiunii în instanța de judecată, pârâta este în întârziere cu 26 zile, respectiv $400 \text{ de euro} \times 5\% \times 26 \text{ zile} = 520 \text{ de euro}$.

Reclamanta a menționat că suferințele psihice cauzate de pârât se rezumă la starea de nervozitate, emoțiile negative pe care le-a suportat, având în vedere că nu a fost o perioadă îndelungată acasă, precum și faptul că reprezentanții companiei nu erau predispuși de a discuta cu clienții, deși era de datoria lor, inclusiv a fost lipsită de dreptul de a face apeluri telefonice gratuite, pentru a anunța rudele în privința reținerii cursei, deși, potrivit pct. 26 din Regulamentul aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012. În virtutea celor notate, și având în vedere că a fost victima unor dificultăți și neplăceri grave, Ana Tulbure a considerat că suma de 5000 de lei este una echitabilă emoțiilor negative de care a avut parte, reprezentând o satisfacție comensurabilă.

Prin hotărârea din 01 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Tulbure Ana împotriva ÎS „Air Moldova”: s-a încasat din contul ÎS „Air Moldova” în beneficiul Anei Tulbure suma de 400 de Euro cu titlu de compensație prevăzută de Regulamentul aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 836 din 08 noiembrie 2012 și suma de 520 de Euro cu titlu de penalitate, iar în total suma de 920 de Euro, convertiți în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM, la momentul executării hotărârii; s-a încasat din contul ÎS „Air Moldova” în beneficiul Anei Tulbure suma de 21 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată; s-a încasat din contul ÎS „Air Moldova” în beneficiul statului suma de 534,61 de lei cu titlu de taxă de stat. Pretențiile Anei Tulbure cu privire la încasarea prejudiciului moral au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Tulbure Ion în interesele Anei Tulbure, a fost admis apelul declarat de ÎS „Air Moldova”, succesori în drepturi SRL „Air Moldova”, a fost casată parțial hotărârea din 01 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea admiterii cererii privind încasarea penalității și în această parte a fost emisă o hotărâre nouă prin care: a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Tulbure Ana împotriva ÎS „Air Moldova”, succesori în drepturi SRL „Air Moldova”, în partea solicitării privind încasarea penalității în sumă de 520 de euro; în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută; s-a încasat din contul Anei Tulbure în beneficiul ÎS „Air Moldova”, succesori în drepturi SRL „Air Moldova” suma de 400,95 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea apelului.

Pentru a concluziona astfel instanța de apel a reținut că instanța de fond clar a specificat că Anei Tulbure urmează a-i fi adjudecată suma de 400 de euro, cu titlu de compensație stabilită la pct. 18 lit. b) al Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor. Cu privire la încasarea penalității în sumă de 520 de euro, Curtea de Apel a constatat că instanța de fond eronat a admis această pretenție.

La 11 martie 2019, Ana Tulbure a declarat recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea casării hotărârii din 01 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu menținerea în această parte a hotărârii instanței de fond și casarea parțială a hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a aplicat în mod eronat legea, normele de drept material și procedural, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată și nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 19 februarie 2019.

Astfel, recursul declarat la data de 11 martie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ana Tulbure, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ana Tulbure, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ana Tulbure, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ana Tulbure împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh